

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 11P/121/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7113226235
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Novotná Mlinárčsik
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2014:7113226235.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Denisou Novotnou Mlinárčsikovou v právnej veci navrhovateľa: W. M.K., N.. XX.X.XXXX, A. K., K. XX, zast. JUDr. Mária Bauerová, advokátka so sídlom v Košiciach, Lidické námestie 3 proti odporkyni: S. M., N.. XX.X.XXXX, A. K., K. XX v konaní o rozvod manželstva a o úpravu rodičovských práv a povinností k mal. deťom: W. M., N.. XX.XX.XXXX P. V.. N. M., N.. X.X.XXXX, zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice takto

r o z h o d o l :

Manželstvo účastníkov konania uzavreté dňa X.X.XXXX zapísané v knihe manželstiev matričného úradu Košice J.. vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XX, pod poradovým číslom XXX r o z v á d z a .

Maloletú N. M., N.. X.X.XXXX z v e r u j e do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok.

Maloletého W. M., N.. XX.XX.XXXX z v e r u j e do osobnej starostlivosti otca, ktorý ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok.

Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletého W. M., N.. XX.XX.XXXX sumou 40 EUR mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca od právoplatnosti rozsudku.

Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej N. M., N.. X.X.XXXX sumou 40 EUR mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky od právoplatnosti rozsudku.

Upravuje styk maloletých detí s rodičmi tak, že mal. N. sa bude stretávať s otcom každý nepárny týždeň v mesiaci od piatku od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod.

Matka je p o v i n n á maloleté dieťa riadne pripraviť a odovzdať otcovi v mieste jeho bydliska a otec je povinný maloleté dieťa vrátiť v stanovenú hodinu v bydlisku matky.

Upravuje styk maloletého W. M., N.. XX.XX.XXXX s matkou tak, že sa budú stretávať každý párny týždeň v mesiaci od piatku od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod.

Otec je p o v i n n ý maloleté dieťa riadne pripraviť a odovzdať matke v mieste jeho bydliska a matka je povinná maloleté dieťa vrátiť v stanovenú hodinu v bydlisku otca.

Účastníci nemajú právo na náhradu trov konania o rozvod.

O trovách štátu rozhodne po právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ návrhom doručeným súdu dňa 19.9.2013 žiadal, aby rozviedol jeho manželstvo s odporkyňou, nakoľko neplní svoj spoločenský účel.

V prípade rozvodu manželstva navrhol mal. W. M., N.. XX.XX.XXXX a mal. N. M., N.. X.X.XXXX zveriť do jeho osobnej starostlivosti a matku zaviazat' prispievať na ich výživu. Súčasne navrhol úpravu styku.

Odporkyňa sa k podanému návrhu vyjadrila písomným podaním doručeným súdu dňa 13.11.2013. S návrhom na rozvod manželstva súhlasila.

V prípade rozvodu manželstva navrhla zveriť mal. W. zveriť do osobnej starostlivosti otca a mal. N. do jej osobnej starostlivosti. Úpravu výživného a úpravu styku ponecháva na úvahu súdu

Kolízny opatrovník po prešetrení pomerov v rodine mal. detí písomným podaním doručeným súdu dňa 16.12.2013 v prípade rozvodu manželstva navrhol nariadiť znalecké dokazovanie za účelom zhodnotenia citovej väzby a vzťahov mal. detí k rodičom, ako vnímajú, že ich súrodenecké väzby budú rozdelené a za účelom určenia najvhodnejšej formy zverenia mal. detí.

Účastníci konania uzavreli manželstvo dňa X.X.XXXX, čo vyplýva zo sobášneho listu zapísaného v knihe manželstiev matričného úradu vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XX, pod poradovým číslom XXX. U navrhovateľa ide o manželstvo prvé, u odporkyne o manželstvo druhé. Z manželstva pochádzajú dve mal. deti a to W., N.. XX.XX.XXXX a N., N.. X.X.XXXX. Posledné spoločné bydlisko mali účastníci konania M. K. N. K. Č.. XX.

Z výpovede navrhovateľa súd zistil, že manželstvo uzavreli po 4-ročnej známosti. Okrem menších nedorozumení bolo spolužitie pomerne harmonické. Odporkyňa však už od začiatku trvania manželstva požívala vo zvýšenej miere alkoholické nápoje aj v priebehu tehotenstva, pričom neustále odmietala liečbu a dohováranie. Odporkyňa pre svoju závislosť od alkoholu bola hospitalizovaná na 1. psychiatrickej klinike a po prepustení z liečby bola v ambulantnom psychiatrickom ošetrovaní, keď istý čas abstinovala. K požívaniu alkoholických nápojov sa však odporkyňa neustále vracala, čo spôsobovalo medzi nimi nezhody. Navrhovateľ mal záujem na zachovaní manželstva a z toho dôvodu jej navrhol spoločné návštevy manželského poradcu - psychológa. Absolvovali jedno stretnutie v poradí, ďalších sa odporkyňa odmietla zúčastniť. Rozpory medzi nimi sa vystupňovali, keď odporkyňa začala pracovať ako pomocná sila v kuchyni v penzióne H. M. K., kde pracovala v popoludňajších a večerných hodinách. O chod domácnosti a o výchovu mal. detí sa staral výlučne navrhovateľ, hradil všetky náklady súvisiace s domácnosťou ako aj so starostlivosťou o deti. Medzi nimi dochádzalo k častým hádkam, ktorých svedkami boli aj mal. deti, na ktoré správanie odporkyňa pôsobí stresujúco. Navrhovateľ stratil k odporkyni akýkoľvek citový vzťah, intímne spolu sa už dlhšiu dobu nestýkajú.

Vzťahy medzi nimi sú z uvedených dôvodov vážne rozvrátené, manželstvo už neplní ani v budúcnosti nemôže plniť svoj spoločenský účel a nemožno od nich očakávať obnovenie manželského spolužitia. Manželstvo nevytvára vhodné prostredie ani pre výchovu mal. detí, ktoré sú vystavované neustálym stresovým situáciám vyvolanými nezhodami medzi nimi, preto rozvod nebude ani v rozpore so záujmami mal. detí.

Navrhovateľ bol presvedčený, že mal. deťom by bolo lepšie, aby boli zverené do jeho starostlivosti. O deti sa vie riadne postarať, deti majú k nemu dobrý vzťah. Má za to, že vie zabezpečiť kľudnejšie a lepšie prostredie pre ich zdravý, telesný a duševný vývin, o čo sa doposiaľ usiloval. Navyše má obavy, že u odporkyne by boli deti často vystavované stresovým situáciám vyplývajúcim z jej povahy, ako aj alkoholizmu.

Navrhovateľ je zamestnaný v P. E. K., A. X s príjmom vo výške 470,04 EUR mesačne. Z tohto príjmu uhrádza všetky prostriedky na chod domácnosti, ako je nájomné, energia, telefón, strava, ako aj riadne zabezpečuje starostlivosť o mal. deti.

Mal. W. mal 12 rokov, bol žiakom sekundy Osemročného gymnázia v K.. Výdavky boli nasledovné: ZRPŠ 25,- EUR, triedny fond 15,- EUR, školská jedáleň 17,- EUR mesačne, pracovné zošity na cudzie jazyky 25,- EUR, školské pomôcky začiatkom školského roka 20,- EUR. Keďže má zdravotné problémy, je astmatik, od septembra 2013 mali výdavky na lieky a iné potreby vo výške 70,- EUR. Mimoškolskej záujmovej činnosti sa nevenuje, výdavky na oblečenie 70,- EUR mesačne, strava pre neho a syna v domácom prostredí 100,- EUR mesačne.

Mal. N. mala 11 rokov, bola žiačkou 6. triedy základnej školy. V septembri 2013 zaplatil triedny fond 15,- EUR. Následne všetky výdavky na dcéru hradila odporkyňa.

Navrhovateľ ďalej uviedol, že v spoločnej domácnosti s odporkyňou nežijú od polovice septembra 2013, kedy sa odsťahoval spolu aj so synom k matke do V.. Matke na bývanie a stravu nijakým spôsobom neprispieva. Platí nájomné a inkaso na byt, v ktorom bývali spoločne s odporkyňou.

Z výpovede odporkyne súd zistil, že s výpoveďou navrhovateľa ohľadne uzavretia manželstva súhlasí. Uviedla, že nie je pravda, že v súčasnosti pije, problémy mala a to vtedy, keď sa prvýkrát rozviedla. Navrhovateľ ju psychicky a fyzicky deptal. Na psychiatrii sa neliečila z dôvodu závislosti na alkohole, ale z dôvodu depresii, ktoré mala z navrhovateľa. Potvrdila, že navštevuje psychiatra s tým, že užívala pravidelne lieky, posledné 2 mesiace neužíva, pretože nemá dostatok finančných prostriedkov na zaplatenie liekov. Potvrdila, že s navrhovateľom nežijú v spoločnej domácnosti. Odkedy nežijú v spoločnej domácnosti býva s ňou dcéra N., zaplatila zošity, pomôcky do školy 20,- EUR, ZRPŠ 15,- EUR, krúžok 20,- EUR, pričom poplatok bol ročný, školskú jedáleň nenavštevuje. Výdavok mala v súvislosti s návštevou zubára 30,- EUR. Iné mimoriadne výdavky nemá, po zdravotnej stránke je v poriadku.

Odporkyňa ostala bývať M. K. N. L.. K. s tým, že navrhovateľ platí nájomné a inkaso, ostatné výdavky na domácnosť a na dcéru platí sama. Od 1.12.2013 bola nezamestnaná, pracovný pomer bol ukončený v skúšobnej dobe. Prijem v mesiaci október 2013 bol vo výške 250,- EUR, november 2013 210,- EUR.

Z dôvodu určenia najvhodnejšej formy zverenia mal. detí súd nariadil znalecké dokazovanie znalkyňou z odboru psychológie, odvetvia klinická psychológia detí.

Ustanovený znalec vypracoval znalecký posudok pod č. XX/XXXX dňa 14.3.2014.

Z vypracovaného znaleckého posudku súd zistil, že obe deti sú výrazne neuroticky preťažené hlbokým rozkolom medzi rodičmi, snahou rodičov o dosiahnutie ich sympatií. Deti sa k sebe správajú tak, akoby sa rozviedli ony, nie ich rodičia, sú príliš vtiahnuté do pozadia sporu a aktívne preberajú rolu riešiteľov na úkor ich vlastných pocitov. Pocity detí sú výrazne polarizované a jednostranné, podľa toho u ktorého rodiča sú, s tým rodičom koalíčne názorovo splyvajú.

V klinickom obraze W. prevládajú symptómy dlhodobej neurotizácie vnútorného prežívania. Dieťa je dlhodobo emočne traumatizované, zneisťované, vo vedomí je masívny konflikt z rodinného systému a doznievajúce emócie traumatického obsahu z obdobia, kedy si rodičia cez dieťa vybavovali konflikty a dieťa stavali do koalíčného postavenia s jedným rodičom proti druhému rodičovi. Dieťa sa vtedy nevedelo spoľahnúť na stabilitu ani vzťahu k otcovi, ale ani k matke. Obaja rodičia ho v minulosti v konflikte verbálne zneisťovali tým, že k nemu boli opakovane agresívni a dieťa v tejto situácii bolo zneistené oslabovaním väzieb do tej miery, že ešte v čase znaleckého vyšetrenia sa v projektívnych technikách stále objavujú doznievajúce emócie traumatického rozmeru. Dieťa nevedelo, či je rodičmi skutočne emočne prijímané, alebo či odmietavé a frustrujúce postoje rodičov sú myslené naozaj. Na tomto pozadí je nabalené ďalšie afektívne napätie, ďalšie vyrovnávanie si konfliktov cez deti - budovaním odcudzenia, spochybňovaním hodnoty matky. W. má vážne narušený vzťah k matke, aktuálne ju odmieta. Prebral tzv. „mechanizmus rozšíreného nepriateľstva“, pocity otca a chová sa v súlade s nimi. U dieťaťa je traumatogénna emocionalita aktivovaná správaním oboch rodičov súčasne. Dieťa je úzkostne, patologicky, nie zdravo fixované na otca, javí sa ako labilné, kontrolujúce, obozretné. Ani vzťah k otcovi nie je psychologicky zdravý a vyvážený. Je len hyperkompenzáciou nedostatku vzťahu s matkou. Týmto sa celý osobnostný vývin dieťaťa oslabuje, jeho separačné a individuálne procesy vývinu vlastnej identity sa zablokovali a dieťa ostalo prešľapovať v tzv. depresívnom štádiu, čo znamená, že má neustály strach zo straty bazálnych objektov a neustále provokuje citový záujem aj napriek tomu, že

jeho fyzický vek je starší a mal by riešiť úplne iné vývinové úlohy. Je uviaznutý v tzv. regresnom štádiu, čo vzhľadom k veku nie je v záujme harmonického vývinu dieťaťa.

U mal. N. zisťuje, že matku vníma idealizovane, bez kritických výhrad primeraných svojmu veku a pubertálnej pozícii - popisuje ju ako absolútne láskavú, starostlivú, dôslednú a prísnu bez prejavov hostility, agresivity, či iného zasahovania do jej autonómie. Otca popisuje presne opačne - ako tvrdého, neláskavého, nečitateľného, s prejavmi nepriateľstva. N. sa niekedy stavia medzi rodičov, snaží sa byť hromozvodom hádok, čo je pozícia veľmi citovo náročná. Vníma matkinu slabosť, jej pocity osamelosti, sklamaní a snaží sa jej byť nablízku a kompenzovať ich. Nemá v nej však vnútornú oporu ako u zdravej autority. Smerom k otcovi má výrazne ovplyvnený postoj, rovnako ako W. k matke, ale otca má rada a sú situácie, kedy spontánne cíti, že jej otec chýba. Jej navonok prezentovaný postoj je umelý, neprirodzený v tom, že neodzrkadľuje jej skutočné pocity.

Žiadne z prostredí samo o sebe nepredstavuje pre deti riziko, obe prostredia aj u otca aj u matky majú svoje nedostatky, ako aj prednosti. Za najviac škodlivé a rizikové považuje znalkyňa však napätie, ktoré deti vnímajú a nemožnosť mať prirodzený kontakt s opačným rodičom. Pri pretrvávajúcej atmosfére tohto typu a takomto radikálnom postoji detí k tomu ktorému opačnému rodičovi hrozí vážna neurotizácia vývinu detí, somatické oslabenie ich regulácie, čiže deti budú častejšie somaticky choré na podklade psychických ťažkostí a nedajú sa vylúčiť ani skratkovité reakcie. Ani jeden z rodičov nemá výslovne vhodnejšie psychologické podmienky na zverenie detí do osobnej starostlivosti. Deti majú medzi sebou vytvorený vzťah, aktuálnym rozložením však ich vzťah je oslabený, odcudzený a deti tým trpia. V ich najlepšom záujme je aby vyrastali spolu, neoslabovalo sa ich puto. Deti majú aj vytvorené vzťahy k rodičom, ktoré sú síce aktuálne negatívne zaťažené nabaleneným napätím, je to však stav, ktorý je len v dôsledku rodičovského konfliktu. V celkovom pohľade je najvhodnejším modelom striedavá osobná starostlivosť oboch rodičov s intervalom striedania každé dva týždne. Tento model by najviac zohľadňoval potreby detí, možnosť nestratiť vzťah k rodičom, a ani puto medzi sebou. Najväčšou prekážkou sa javí vzťah medzi rodičmi, ich komunikácia, vzájomná hostilita. Ďalšou prekážkou je vzniknuté odcudzenie, negatívne postoje W. voči matke a naopak. Preto spočiatku bude nevyhnutné, aby s rodinou spolupracovali odborníci, intenzívnejšie boli pod dohľadom sociálnej kurately, eventuálne bolo rodičom nariadené výchovné opatrenie.

Ak by sa súd nestotožnil s navrhovanou striedavou osobnou starostlivosťou, druhý možný model starostlivosti o deti je ponechať situáciu tak ako je, N.Á. u matky a W. u otca s tým, že deti budú tráviť spoločne víkendy.

Znalkyňa v závere uviedla, že u oboch rodičov zisťuje v osobnostnej štruktúre vlastnosti, ktoré pre deti predstavujú záťaž. Ako samotný rodič nie je výraznejšie zrelší a kompetentnejší ani jeden z nich, výchovný vplyv každého rodiča musí byť vyvažovaný, resp. doľňaný opačným rodičom. Ohrozenie výchovy a zdravia však nezistila. Za ohrozenie by mohla považovať recidívu matky, t.č. matka abstínuje, jej stav je síce oslabený depresívnym ochorením, je však v liečbe a pod dohľadom ošetrojúceho psychiatra.

Kolízny opatrovník aktuálne po prešetrení pomerov v rodine mal. detí navrhol, aby bola mal. N. zverená do starostlivosti matky a mal. W. do starostlivosti otca. V ďalšom uvádza, že komunikácia medzi rodičmi je veľmi komplikovaná, rodičia nevedia spolu komunikovať, aktuálne sa mal. W. s matkou stretávať nechce. S rodinou naďalej budú spolupracovať, oslovili referát poradensko-psychologických služieb a bola im ponúknutá pomoc, aby sa obnovil vzťah matky s mal. W.. Mal. N. sa s otcom stretáva, navštevuje ho v domácnosti, avšak chce byť zverená do starostlivosti matky.

Z pripojeného oznámenia doručeného zamestnávateľom navrhovateľa bolo zistené, že jeho príjem za obdobie 11/12 do 10/13 bol vo výške 488,18 € netto, za obdobie 11/13 do 8/14 vo výške 497,70 € netto.

Z oznámenia zamestnávateľa odporkyne A. B. T. Y. A. bolo zistené, že odporkyňa bola zamestnaná na dobu neurčitú od 1.10.2013. Mzdu mala vo výške 260 € na mesiac. Pracovala na skrátenej pracovnej úvazok 6 hodín denne. Príjem za mesiac október 2013 bol vo výške 260 €. Matka bola v spoločnosti zamestnaná od 1.10.2013 do 30.11.2013. Z oznámenia zamestnávateľa vyplýva, že jej čistý príjem za mesiac november 2013 predstavoval 223,73 €.

Z oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach bolo zistené, že odporkyňa je toho času v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 1.12.2013 a jej evidencia naďalej trvá. Odporkyňa poberá dávku a príspevky k dávke v hmotnej núdzi od 1.11.2013 do doby trvania podmienok aktuálne mesačne naposledy v sume 223,60 € spolu s členmi domácnosti. Prídavok na dieťa od 1.2.2004 do doby trvania podmienok aktuálne mesačne v sume 47,04 €.

Na Okresnom súde Košice I bolo vedené konanie pod sp. zn. 21P/24/2014 ohľadne úpravy práv a povinností rodičov k mal. deťom na čas do rozvodu. Okresný súd Košice I vo veci rozhodol dňa 3.9.2014 tak, že mal. N. zveril do osobnej starostlivosti matky, mal. W. do osobnej starostlivosti otca. Matka bola povinná prispievať na výživu mal. W. sumou 40 € mesačne a otec na výživu mal. N. sumou 40 € mesačne. Súčasne bol upravený styk matky s mal. W. a mal. N. s otcom. Rozsudok vo veci 21P/24/2014 nadobudol právoplatnosť dňa 22.9.2014.

Predmetom konania je rozvod manželstva účastníkov konania (§ 18, § 19 ods. 1,2, veta prvá Zákona o rodine).

Podľa ust. § 18 Zákona o rodine manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

Podľa ust. § 19 ods. 1 Zákona o rodine o uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Uspokojovaním potrieb rodiny je aj osobná starostlivosť o deti a domácnosť.

Podľa ust. § 19 ods. 2, veta prvá Zákona o rodine o veciach týkajúcich sa rodiny rozhodujú manželia spoločne.

Podľa ust. § 22 Zákona o rodine k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

Podľa ust. § 23 ods. 1 Zákona o rodine súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

Podľa ust. § 23 ods. 2 Zákona o rodine súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

Podľa ust. § 23 ods. 3 Zákona o rodine súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

Podľa ust. § 24 ods. 1,3,4,5 citovaného zákona v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby a vývinové potreby a stabilitu budúceho výchovného prostredia. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá o to, aby bolo rešpektované právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

Podľa ust. § 25 ods. 1,2 citovaného zákona rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku

rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode.

Podľa ust. § 62 ods. 1,2,3,4,5 citovaného zákona plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa ust. § 65 ods. 1 citovaného zákona ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa ust. § 75 ods. 1,2 citovaného zákona pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Podľa ust. § 76 ods. 1 citovaného zákona výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že manželstvo účastníkov konania je vážne narušené a trvalo rozvrátené, neplní svoj účel, t.j. manželstvo účastníkov nemôže vytvárať harmonické a trvalé životné spoločenstvo, ktoré zabezpečí riadnu výchovu detí a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spoložitia. Účastníci konania sa neradia pravidlami ustanovenými v Zákone o rodine (§ 18,19), a toto ich správanie so zreteľom na jeho dĺžku a intenzitu spôsobilo vážny rozvrat medzi účastníkmi konania v manželstve, ktorý je vážny a trvalý a bez možnosti obnovenia základných funkcií manželstva.

Súd zároveň po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že od manželov už nemožno očakávať, že manželské spoložitie niekedy obnovia a rozvod manželstva bude aj v záujme mal. detí. Manželstvo účastníkov je poznačené dlhodobým rozvratom zapríčineným nezáujmom o manželské spoložitie a o rodinný život. Príčinou rozvratu manželstva sú neprekonateľné názorové rozdiely účastníkov na fungovanie manželstva, ako aj udržiavanie manželského spoložitia a rodinného života. Účel manželstva spočíva tak vo vytváraní rodinného prostredia vhodného pre výchovu detí, ako aj prostredia, kde manželia žijú spolu vo vzájomnej zhode, citovom zblížení poskytujúc si vzájomnú podporu a pomoc. V danom prípade účastníci už nežijú v spoločnej domácnosti, intímne sa nestýkajú a nemajú záujem na obnovení manželského spoložitia.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti mal súd za to, že manželstvo účastníkov už neplní svoj účel, obaja účastníci odmietajú obnovenie manželského spoložitia, dospel k záveru, že všetky podmienky pre rozvod manželstva sú splnené.

V zmysle uvedeného súd návrhu navrhovateľa týkajúceho sa rozvodu účastníkov v plnom rozsahu vyhovel a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami Zákona o rodine manželstvo rozviedol.

Podľa ust. § 113 ods. 1 O.s.p. s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k mal. deťom z ich manželstva na čas po rozvode.

Pri rozhodovaní o právach a povinnostiach rodičov k mal. deťom súd prihliadol na to, aby sa rešpektovalo právo mal. dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. Súd prihliadol na to, u ktorého z rodičov sú lepšie predpoklady pre riadny vývoj, výchovu a celkovú starostlivosť o mal. deti a po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že tieto podmienky sú vytvorené ohľadne mal. W. u otca a ohľadne mal. N. u matky. Prihliadol na citové väzby a vývinové potreby a dospel k záveru, že obaja rodičia aj v budúcnosti zabezpečenia stabilné výchovné prostredie pre dieťa.

Vzhľadom na závery znaleckého posudku ako aj správu kolízneho opatrovníka za najvhodnejšiu formu zverenia považoval tú, keď mal. W. zveril do osobnej starostlivosti otca, nakoľko tento v súčasnosti akýkoľvek styk s matkou odmieta. Mal. N. bola zverená do osobnej starostlivosti matky. Svoj názor prejavila tak u znalca ako aj u kolízneho opatrovníka, napriek tomu, že s otcom sa stretáva. Úloha oboch rodičov v živote mal. detí je nezastupiteľná. Záujmom detí je nepochybne, aby boli v starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že i ten druhý rodič je dobrým rodičom. Starostlivosť a výchova o mal. detí predpokladá zabezpečenie nie len materiálnych ale i nemateriálnych podmienok, ktoré umožňujú rozvíjanie osobnosti maloletého dieťaťa. V procese socializácie maloletých detí je v zásade nevyhnutná účasť oboch rodičov. Po rozpade rodiny s mal. deťmi nie len etika príbuzenských vzťahov, ale aj zákon zaväzuje deti k povinnosti svojich rodičov číť a rešpektovať, kým rodičovská zodpovednosť (za riadnu výchovu detí) je prikázaná obom rodičom; preto, pokiaľ nie sú zistené také skutočnosti, ktoré by viedli k pozastaveniu výkonu rodičovskej zodpovednosti, nie je dôvod na to, aby rodič, v ktorého priamej starostlivosti maloleté dieťa nie je, aby sa tento rodič s maloletým dieťaťom nestretával, resp. vo veľmi obmedzenom rozsahu. Súd uvádza, že záujem maloletých detí musí byť prvoradým hľadiskom pri hľadaní konkrétneho najvhodnejšieho usporiadania vzťahov medzi rodičmi a maloletými deťmi a tento záujem vyžaduje, aby sa na ich výchove podieľali obaja rodičia, ktorí majú v ich živote nezastupiteľné postavenie. Výkon rodičovských práv a povinností nesmie vystaviť maloleté deti negatívnym vplyvom. Právo mal. dieťaťa vyjadriť slobodne svoj názor vo veciach, ktoré sa ho týkajú je jeho nepopierateľným právom (§ 100 ods. 3 O.s.p., § 43 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine). V konečnom dôsledku však posúdenie záujmu detí prináleží súdu. Jeho úlohou je korigovať predstavy a názory mal. detí o tom, čo je pre nich za danej situácie vhodné a čo nie. Nemožno tiež pripustiť, aby bol v konaní zohľadnený výhradne názor mal. detí bez zreteľa na všetky zistené skutočnosti a v súlade s takto vysloveným názorom, aby došlo k vyhláseniu autoritatívneho rozhodnutia súdom.

Za tohto stavu aj keď znalkyňa v znaleckom posudku vzhľadom na silný citový vzťah medzi mal. deťmi v ich najlepšom záujme by bolo, aby boli zverené do striedavej starostlivosti oboch rodičov, prekážkou zverenia detí do striedavej osobnej starostlivosti je nepriateľský vzťah medzi rodičmi, t.j. účastníkmi konania, ich vzájomná komunikácia a vzájomná hostilita. Ďalšou prekážkou v súčasnosti je odcudzenie a negatívny postoj W. voči matke. Za tohto stavu s prihliadnutím na všetky tieto dôvody súd venujúc názorom mal. W. pred kolíznym opatrovníkom zvýšenú pozornosť poznamenáva, že jeho názor je potrebné korigovať, keďže je súd povinný sledovať jeho najlepšiu záujem. Záujem mal. W. na stretávaní sa s matkou súd vidí v potrebe udržiavania vzťahu medzi rodičom a mal. dieťaťom v zmysle chápania ho ako vzoru a autority, ktorý s rastúcim vekom dieťaťa bude nadobúdať širšie rozmery. Rovnako je potrebné si uvedomiť potrebu spolupôsobenia rodiča - matky na mal. dieťa tak ako to uviedol aj ustanovený znalec v znaleckom posudku. Pôsobenie oboch rodičov na dieťa je najmä z hľadiska súčasného pubertálneho vývinového štádia dieťaťa nanajvýš vhodné.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti preto súd zveril mal. N. do starostlivosti matky a mal. W. do starostlivosti otca. Súčasne upravil styk mal. N. s otcom, každý nepárny týždeň v mesiaci od piatku od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod. Súčasne upravil styk mal. W. s matkou tak, že sa budú stretávať každý párny týždeň v mesiaci od piatku od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod.

Ohľadne stretávania sa mal. N. s otcom sa problém nevyskytol. Mal. N. sa s otcom stretáva v jeho domácnosti. Ohľadne výkonu styku matky s mal. W. je nevyhnutné vziať na zreteľ aj zodpovednosť otca, aby v záujme mal. W. na neho pozitívne vplýval a viedol ho k pozitívnemu vzťahu k matke. Dôležitá úloha matky v živote mal. W. je nepopierateľná, preto je úlohou otca vhodne na mal. dieťa pôsobiť a zdôrazňovať jeho dôležitosť stretávania sa s druhým rodičom. Prípravou na styk matky s dieťaťom sa nerozumie len fyzická príprava otca, ktorá má zabezpečiť dieťaťu veci na oblečenie, ale aj určitá psychická pomoc a psychická príprava na stretávanie sa s druhým rodičom, čo bude v danom prípade úlohou otca. Na záver súd dodáva, že odmietavý postoj mal. W. k matke by pomohol zmierniť

zodpovednejší prístup oboch rodičov a snaha všetkých o dosiahnutie harmonického a láskyplného vzťahu postupným budovaním dôvery a to nenásilným spôsobom. V tomto smere súd apeluje na otca, ktorý si musí uvedomiť dôležitosť úlohy matky v živote mal. W., na mal. W. vplývať za účelom zlepšenia naštrbených vzťahov.

Pri určení konkrétnej výšky výživného treba vychádzať z toho, aká finančná suma mesačne je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby ako je šatstvo, bielizeň, nájomné za byt ako aj potreby súvisiace s rozširovaním a prehĺbovaním vzdelania dieťaťa, rozvoja jeho záujmov a potrieb, kultúrne, športové a rekreačné potreby, t.j. všetky potreby nevyhnutné pre život kultúrneho človeka v spoločnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa, jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov.

Z citovaných zákonných ustanovení ako aj z vyššie uvedeného vyplýva, že možnosti a schopnosti rodičov sú popri odôvodnených potrebách dieťaťa rozhodujúcimi hľadiskami pre určenie výživného.

Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti prihliadol na schopnosti, možnosti a majetkové pomery navrhovateľa a odporkyne, ako aj odôvodnené potreby mal. detí, pričom prihliadol na počet vyživovacích povinností, na osobnú starostlivosť rodičov o mal. deti a dospel k presvedčeniu, že takto upravené výživné je primerané a rodičia ním môžu prispievať na výživu mal. detí bez ohrozenia svojich potrieb a domácnosti. Pri určovaní výšky výživného zohľadnil tú skutočnosť, že obe mal. deti sú školopovinné, vzrástli náklady na ich výchovu, výživu, ošatenie tak zo strany matky ako aj zo strany otca. Prihliadol na zárobkové pomery a schopnosti oboch rodičov. Pri posúdení pomerov účastníkov vzhľadom na zákonné ustanovenia citované v rozsudku a z nich vyplývajúcich zásad je primerané reálnym zárobkovým schopnostiam a možnostiam rodičov, ktorí sa starajú o mal. deti pochádzajúce z manželstva. Súdom stanovené výživné vo výške 40 € mesačne zohľadňuje základnú mieru nevyhnutných potrieb mal. detí, ale vychádzajúc z ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého odôvodnené potreby dieťaťa nie sú jediným zákonným kritériom pre určenie výživného, pretože okrem nich je potrebné zohľadniť aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča, ktoré podmieňujú mieru uspokojenia, resp. sú vždy limitujúcim kritériom vo vzťahu k uspokojovaniu odôvodnených potrieb detí. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti prihliadol na skutočnosť, že príjem navrhovateľa predstavuje 497 € netto, odporkyňa je v súčasnosti nezamestnaná, pričom poberá dávku v hmotnej núdzi spolu s členmi domácnosti vo výške 223,60 € mesačne. V ďalšom prihliadol aj na skutočnosť, že navrhovateľ platí poplatky s bývaním (A. N. K. XX M. K.), v ktorom býva odporkyňa s mal. N., pričom navrhovateľ býva so synom u svojej matky v V.. Ďalej súd poukazuje na ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine, ktoré plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom považuje za ich prvoradú zákonnú povinnosť ako aj na ods. 5 tohto zákonného ustanovenia, v ktorom je výslovne uvedené, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Podľa ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý zaradil majetkové pomery povinného medzi všeobecné podmienky určenia rozsahu vyživovacej povinnosti a rozšíril východiská na zisťovanie tzv. potenciality príjmov. Súd je toho presvedčený, že navrhovateľ a odporkyňa mali v rozhodnom období finančné prostriedky na uspokojovanie vlastných potrieb v rozsahu zodpovedajúcom minimálne bežnému štandardu, preto možno od nich spravodlivo žiadať, aby aspoň tento štandard poskytli deťom formou výživného, čo je v súlade s požiadavkou, že dieťa rodičia, ktorého nežijú spolu má mať takú životnú úroveň ako keby spolužitie rodičov existovalo. V zmysle ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov, dieťa má zo zákona právo na výživu, ide o jeho zákonný nárok. Rodičom je uložená povinnosť plniť ich zákonnú povinnosť, pričom základ vyživovacej povinnosti rodičov k mal. deťom je zakotvený vrámci výpočtu zložiek rodičovskej zodpovednosti podľa § 28 ods. 1, písm.a/ Zákona o rodine. Každá povinná osoba musí vždy aj keď je to na úkor svojich potrieb zabezpečiť výživu dieťaťa. Schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča a tak isto odôvodnené potreby dieťaťa je potrebné u každého rodiča i dieťaťa hodnotiť jednotlivo. Schopnosti a možnosti rodiča má súd zhodnotiť zo všetkých dostupných, objektívnych hľadísk a to najmä z hľadiska jeho veku, zdravotného stavu, dosiahnutej kvalifikácie, možnosti jeho uplatnenia v danom regióne. Pri hodnotení majetkových pomerov rodiča je potrebné vychádzať nie len z jeho vykazovaného príjmu, ale aj z celkovej hodnoty ním nadobudnutého majetku ako napr. nadobudnuté nehnuteľnosti, hnutel'né veci, pohľadávky, cenné papiere, úspory, ktorého prejavom môže byť aj nákladný spôsob života indikujúci ďalšie nedoložené príjmy. Zásadným je pravidlo podieľania sa dieťaťa na životnej úrovni rodičov. Pre určenie výživného súd prihliadol i na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Uvedené

činnosti jedného z rodičov môžu sčasti alebo aj v plnom rozsahu pokryť jeho zákonnú vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu vrátane vyživovacej povinnosti stanovenej v minimálnom rozsahu.

O trovách konania bolo rozhodnuté v súlade s ust. § 144, veta prvá O.s.p., podľa ktorého účastníci nemajú právo na náhradu trov konania o rozvod.

Podľa ust. § 148 ods. 1 O.s.p. štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil. Ak sú u niektorého účastníka predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah, ktorý mu súd priznal.

Podľa ust. § 151 ods. 3 O.s.p. v zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej; ustanovenie § 166 sa nepoužije. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia primerane s tým, že lehota troch pracovných dní plynie od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

O trovách štátu rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice I v 3 písomných vyhotoveniach.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia, alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.

Odvolanie musí obsahovať tieto náležitosti: musí byť z neho zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, musí byť podpísané a dátované, musí byť z neho zrejmé, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda a v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha, musí byť predložené s potrebným počtom rovnopisov a prílohami, tak aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví jeho kópie na jeho trovy.

Podľa § 205 ods. 1, 2 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.